

Sprawozdanie z działalności Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich za rok 2012

Informacje organizacyjne Zarządu Głównego SBP

Zarząd Główny Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich realizował w 2012 r. zadania w ramach kompetencji określonych w *Statucie SBP* oraz *Strategii SBP na lata 2010-2021*. Zgodnie z przyjętym w *Planie pracy na 2012 rok* terminarzem Zarząd spotkał się na trzech posiedzeniach (29-30.03, 31.05-01.06, 13-14.12). W okresie sprawozdawczym Zarząd Główny podjął 15 uchwał, Prezydium ZG – 6. Działalność Zarządu ukierunkowana była przede wszystkim na: obchody Jubileuszu 95. SBP, 85. „Przeglądu Bibliotecznego” i 50. „Zagadnień Informacji Naukowej” (BUW, 4-5.X.); przygotowania do Krajowego Zjazdu Delegatów w 2013 roku; realizację grantu FRISI na wzmocnienie potencjału SBP (kontynuacja prac w zakresie przygotowania nowej ustawy o bibliotekach, badania efektywności bibliotek, pragmatyki zawodowej, opracowanie programu ulg i bonusów dla członków SBP); nowelizację „Strategii SBP na lata 2010-2021”; rozbudowę bazy członków SBP i portalu sbp.pl; działalność edukacyjną i wydawniczą.

Uzupełniony został skład osobowy Zarządu Głównego; w miejsce Piotra Marcinkowskiego, który złożył rezygnację powołano kol. Sabinę Malinowską. ZG ponadto przyjął politykę otwartości i zdecydował o udostępnieniu portalu sbp.pl na wolnej licencji; zatwierdził zmiany w Regulaminie nadawania godności *Członka Honorowego SBP* oraz Regulaminie *Honorowej Odznaki SBP*, przyjął „Manifest IFLA o statystyce bibliotecznej”, a także powołał Elżbietę Stefańczyk na redaktora naczelnego „Bibliotekarza” i dr Barbarę Budyńską na zastępcę redaktora naczelnego.

Działalność merytoryczna ZG SBP

Cel I: Uzyskanie przez Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich realnego wpływu na kształtowanie polityki i praktyki bibliotecznej w Polsce

Cel szczegółowy I.1 Zwiększenie roli SBP w tworzeniu uregulowań prawnych mających wpływ na rozwój bibliotek i pozycji zawodu bibliotekarza

PRACE LEGISLACYJNE ORAZ ZWIĘKSZAJĄCE ŚWIADOMOŚĆ PRAWNĄ CZŁONKÓW SBP

W okresie sprawozdawczym kontynuowane były prace dot. opracowania nowej ustawy o bibliotekach. Prowadzona była promocja projektu nowej ustawy i działania rzecznicze. Projekt ustawy był prezentowany m.in. w czasie spotkań środowiskowych w Okręgach SBP. Stan prac nad projektem ustawy, przebieg konsultacji społecznych i harmonogram dalszych prac omówiono na spotkaniu z Darrenem Hoernerem, reprezentującym Fundację Billa i Melindy Gates opiekunem Programu Rozwoju Bibliotek w Polsce oraz przedstawicielami FRISI (Warszawa, 10 października). Opublikowano także cykl artykułów na ten temat w „Bibliotekarzu”. Przygotowano uzasadnienie ustawy i określono koszty wdrożenia.

Cel szczegółowy I.3 Inicjowanie opracowywania i upowszechniania istniejących standardów w dziedzinie bibliotekarstwa

BADANIE EFEKTYWNOŚCI BIBLIOTEK PUBLICZNYCH, PEDAGOGICZNYCH

Prace realizowane przez powołany przez ZG zespół doprowadziły do opublikowania normy PN-ISO 11620:2012: Informacja i dokumentacja. Wskaźniki funkcjonalności bibliotek. Odbyło się ponadto seminarium/ warsztaty, stanowiące podsumowanie pierwszego etapu prac zespołu (3-4 kwietnia, Sulejówek). Kontynuowano prace nad opracowaniem standardowego kwestionariusza badania satysfakcji użytkowników. Podjęto działania promujące efekty prac zespołu, m.in. w Biuletynie EBIB, „Bibliotekarzu”, na konferencjach.

Cel II: Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich ważnym (strategicznym) partnerem w tworzeniu społeczeństwa wiedzy

Cel szczegółowy II.2: Rozwijanie współpracy z organizacjami krajowymi związanymi z sektorem książki i informacji

1. udział w pracach Komitetu Porozumiewawczego Bibliotekarzy, Księgarzy i Wydawców (obchody Światowego Dnia Książki i Praw Autorskich), Krajowej Rady Bibliotecznej, Rady Pozarządowych Organizacji Kulturalnych,
2. spotkania z przedstawicielami Konferencji Dyrektorów Wojewódzkich Bibliotek Publicznych, Konferencji Dyrektorów Bibliotek Akademickich Szkół Polskich, Konferencji Dyrektorów Bibliotek Pedagogicznych, konsultacje dotyczyły m.in. projektu ustawy o bibliotekach, stosowania wskaźników efektywności działalności bibliotek publicznych i pedagogicznych,
3. współpraca z FRSI w ramach: Programu Rozwoju Bibliotek (prowadzenie warsztatów podczas kongresu bibliotek pt.: „Biblioteka z wizją”, październik, Warszawa), organizacja warsztatów poświęconych rzecznictwu w bibliotece (kwiecień, Warszawa),
4. współpraca z Goethe Institut (współorganizacja warsztatów dot. facebooka i twittera), Biblioteką na Koszykowej i Centralną Biblioteką Wojskową (przy konferencji dot. automatyzacji bibliotek publicznych, listopad, Warszawa), Instytutem Książki (spotkania poświęcone ochronie danych osobowych, marzec, maj, Warszawa), wsparcie finansowe organizacji Forum Młodych Bibliotekarzy, wrzesień, Łódź oraz II Salonu Bibliotek podczas XXI Targów Książki Historycznej, (listopad, Warszawa),
5. współpraca z organizatorami targów: Muratorem EXPO (Warszawskie Targi Książki, targi ACADEMIA), Stowarzyszeniem Wydawców Szkół Wyższych (targi ACADEMIA), Porozumieniem Wydawców Książki Historycznej (Targi Książki Historycznej),
6. współpraca z BUW (organizacja Jubileuszu SBP oraz konferencji poświęconej edukacji informacyjnej), WiMBP w Łodzi (organizacja Forum Młodych Bibliotekarzy), Ośrodkiem Edukacji i Zastosowań Komputerów w Warszawie (cykl spotkań pt.: „Mobilna edukacja w XXI wieku”), Pedagogiczną Biblioteką Wojewódzką im. KEN w Warszawie (seminaria, warsztaty), Towarzystwem Nauczycieli Bibliotekarzy Szkół Polskich (interwencje w sprawie bibliotek szkolnych), itp.
7. dialog i współpraca z jednostkami administracji centralnej i samorządami realizującymi zadania w zakresie budowy społeczeństwa informacyjnego, w tym: opiniowanie projektów rozporządzeń dot. obsługi bibliotecznej w placówkach podległych Ministerstwu Sprawiedliwości, MON, MSW, MPiPS, MEN, a także interwencje i opinie w sprawach istotnych dla środowiska bibliotekarskiego, np. funkcjonowania bibliotek pedagogicznych (listy do MEN), Narodowego Zasobu Bibliotecznego (opinia projektu rozporządzenia MKiDN), deregulacji zawodu bibliotekarza, dzieł osieroconych, wynagradzania pracowników instytucji kultury, wymagań kwalifikacyjnych dla bibliotekarzy, opłat za wypożyczanie książek; działania rzecznicze w MKiDN w sprawie projektu ustawy o bibliotekach, opinia skierowana do MNiSW nt. uchylecia art. 117 ustawy Prawo o

szkolnictwie wyższym, interwencje w sprawach OEiZK w Warszawie oraz Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej im. KEN w Warszawie,

8. udział E. Stefańczyk w różnych spotkaniach, m.in. w MKiDN nt. standardów usług oferowanych przez biblioteki i domy kultury; w posiedzeniu Komitetu Społecznego ds. Paktu dla Kultury.

Istotnym elementem współpracy środowiskowej na rzecz promocji i rozwoju czytelnictwa, zwłaszcza z bibliotekami, są konkursy. W 2012 r. zrealizowano:

- IX edycję Tygodnia Bibliotek, który odbywał się pod hasłem „Biblioteka ciągle w grze” ,
- IV edycję konkursu „Mistrz Promocji Czytelnictwa” (zwyciężyła MBP w Chrzanowie, II miejsce zajęła MBP w Cieszynie, zaś III miejsce - MBP w Wągrowcu oraz PiMBP im. A. Majakowskiego w Wejherowie),
- II edycję konkursu „Historyczne wędrówki z biblioteką”, na najlepsze działania popularyzujące książkę i wiedzę historyczną (zwyciężyła Książnica Beskidzka).

Cel szczegółowy II.3 Zwiększenie udziału i znaczenia Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich w bibliotecznych organizacjach międzynarodowych

- uczestnictwo Joanny Pasztaleniec-Jarzyńskiej w 20 posiedzeniu Rady EBLIDA i międzynarodowej konferencji „Democracy Development in a new Media Environment” oraz w 78 Kongresie IFLA (11-17.08., Helsinki).

- udział Stanisława Hrabiego, Przewodniczącego Sekcji Bibliotek Muzycznych w Zebraniu Zarządu Głównego Międzynarodowego Stowarzyszenia Bibliotek Muzycznych IAML (2-3.03., Kraków) i Międzynarodowej Konferencji IAML (22-27.07., Montreal).

- spotkanie przedstawicieli ZG SBP z bibliotekarzami rumuńskimi (21.02; 08.11.).

Cel szczegółowy II.4 Wzmocnienie pozycji Stowarzyszenia w bibliotekach macierzystych poprzez inicjowanie i realizację wspólnych działań oraz wyróżnienie bibliotek medalami i odznaczeniami SBP

- honorowanie zasług i dorobku bibliotekarzy, w tym członków SBP (medale i odznaki stowarzyszeniowe, występowanie o odznaczenia państwowe).

Cel szczegółowy II.5: Współpraca z uczelniami i szkołami w zakresie kształcenia bibliotekarzy

Podjęcie wspólnych działań dla opracowania systemu akredytacji profesjonalnej SBP dla różnych form kształcenia bibliotekarzy

Przygotowano raport „Akredytacja profesjonalna programów kształcenia w zakresie informacji naukowej i bibliotekoznawstwa na przykładzie Wlk. Brytanii, USA i Australii”. Raport zawiera tłumaczenia fragmentów dokumentów CILIP, ALA, ALIA. Opracowano także projekt standardów akredytacji profesjonalnej SBP.

Cel III: Zwiększenie roli Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich w działaniach na rzecz integracji środowiska

Cel szczegółowy III.1 Doskonalenie form komunikacji ze środowiskiem z wykorzystaniem nowych technologii

W 2012 r. kontynuowano prace nad rozwojem portalu sbp.pl. Opracowano m.in. koncepcje nowych elementów strony głównej portalu sbp.pl, aktualizowano treści w zakładce „wiadomości”, opracowano nową zakładkę „Dla bibliotekarzy akademickich”. Przeprowadzono głosowanie internetowe w konkursach na plakat Tygodnia Bibliotek 2012 oraz Bibliotekarza Roku, systematycznie wydawano newsletter. Portal prezentowano na różnych spotkaniach ze strukturami SBP oraz innych (konferencje, szkolenia itp.). Opracowano strategię sprzedaży elektronicznej. Rozwinięto profil na Facebooku oraz Twitterze. Dla użytkowników serwisu opracowano formularz do samodzielnego dodawania wiadomości. Rozbudowano archiwum cyfrowe SBP poprzez dodanie miesięczników. Wprowadzono porady prawne, uruchomiono serwis Biblioteka w filmie/Film w bibliotece.

Cel szczegółowy III.3 Zwiększenie liczby młodych osób działających w SBP

Zorganizowano w dn. 11-12 września w Łodzi VII Forum Młodych Bibliotekarzy ph. „Biblioteka jako marka”, w którym uczestniczyło ponad 200 osób.

Cel IV: Działania na rzecz zwiększenia dostępu do różnych nowoczesnych form kształcenia i doskonalenia zawodowego dla każdego bibliotekarza

Cel szczegółowy IV.1 Monitorowanie potrzeb i możliwości kształcenia oraz doskonalenia zawodowego bibliotekarzy

- przedstawiono na posiedzeniu Prezydium ZG założenia i program działania sekcji zawodu bibliotekarza. Jednak Zarząd Główny nie zdecydował się na powołanie nowej sekcji; uzgodniono, że w razie konieczności, do rozwiązywania konkretnych problemów powoływany będzie zespół zadaniowy.

Cel szczegółowy IV.2: Zwiększenie możliwości podnoszenia poziomu wiedzy przez bibliotekarzy

Kontynuowano prace uzupełnianiem katalogu praktyk i staży dla bibliotekarzy i wolontariuszy; obecnie jest 151 bibliotek oferujących praktyki i staże.

Cel szczegółowy IV.3: Aktywny udział SBP we wspieraniu edukacji bibliotekarzy

Przygotowywanie i rozpowszechnianie wydawnictw metodycznych i dydaktycznych

W okresie sprawozdawczym wydano po 11 numerów „Bibliotekarza” i „Poradnika Bibliotekarza”, 3 zeszyty w jęz. polskim oraz 1 zeszyt specjalny w jęz. angielskim „Przeglądu Bibliotecznego”, 2 zeszyty „Zagadnień Informacji Naukowej”. „Poradnik Bibliotekarza” był wzbogacony o dodatki tematyczne. Kontynuowano procesy digitalizacyjne czasopism SBP, opracowano także, we współpracy z Instytutem Informacji Naukowej i Studiów Bibliologicznych UW, przy wsparciu finansowym MKiDN, wersję cyfrową serii Nauka-Dydaktyka-Praktyka.

Ogółem w roku sprawozdawczym ukazały się 24 książki, z tego 11 w serii Nauka-Dydaktyka-Praktyka, 3 w serii Biblioteki-Dzieci-Młodzież, po 1 w seriach Propozycje i Materiały, FO-KA, Bibliotekarze polscy we wspomnieniach współczesnych, a także 5 pozycji w serii Biblioteczka Poradnika Bibliotekarza oraz 2 publikacje poza seriami. Przygotowało także ofertę wydawniczą.

Organizowanie konferencji, seminariów i warsztatów:

- Ewaluacja *Strategii rozwoju SBP na lata 2010-2021* – warsztaty (1-2 marca, Warszawa),

- Cykl seminariów regionalnych „Mobilna edukacja w XXI w.” organizowanych w marcu 2012 r. w 10 bibliotekach pedagogicznych na terenie kraju,
- Badanie efektywności bibliotek; warsztaty dla instruktorów z bibliotek publicznych i pedagogicznych objętych badaniem pilotażowym nt. satysfakcji użytkowników (2-4 kwietnia, Sulejówkę),
- Ochrona danych osobowych w bibliotece (28 marca, 16 maja, Warszawa),
- Docenić bibliotekę. Jak skutecznie prowadzić rzecznictwo, 23-25.04., Warszawa,
- Savoir-vivre współczesnego bibliotekarza bez tajemnic – warsztaty w ramach XXVII Forum Sekcji Bibliotek Niepaństwowych Szkół Wyższych (9 maja, Gliwice),
- VI Bałtycka Konferencja „Zarządzanie i organizacja bibliotek” (17-18 maja, Gdańsk),
- VI Spotkanie Robocze Bibliotekarzy Katalogujących Muzykalia (30 maja, Warszawa, Centrum NUKAT, BUW),
- VII Forum Młodych Bibliotekarzy: „Biblioteka to marka” (11-12 września, Łódź),
- XIV Ogólnopolska Konferencja Bibliotek Niepaństwowych Szkół Wyższych, (13-14 września, Łódź),
- Konferencja „Kościelne zbiory muzyczne w bibliotekach polskich” (26-28 września Gniezno),
- „Edukacja informacyjna i medialna. Archipelagi wiedzy”, konferencja ogólnopolska towarzysząca Jubileuszowi 95-lecia SBP (4-5 października, Warszawa, BUW),
- „Bibliografia regionalna w komunikacji publicznej”. Spotkanie Zespołu ds. Bibliografii Regionalnej ZG SBP” (18-19 października, Lublin),
- Warsztaty „Bibliofilm” (24 października 2012 r., Warszawa),
- Warsztaty „Facebook i Twitter w bibliotekach – szanse i zagrożenia. Oferty biblioteczne w portalach społecznościowych.”, (25 października, Warszawa),
- IV Ogólnopolska Konferencja Fonotek (25-26 października 2012 Łódź),
- X Ogólnopolska Konferencja z cyklu „Automatyzacja Bibliotek Publicznych” pt. „Modele współpracy bibliotek publicznych – czy razem możemy więcej, szybciej, lepiej?” (7-8 listopada 2012 r., Warszawa),
- Seminarium "Małe ojczyzny - Historyczne wydawnictwa regionalne bibliotek", (30 listopada 2012, Warszawa),
- Cykl konferencji regionalnych „Cyfrowa szkoła – czyli jaka?” (od 14 listopada do 6 grudnia), odbywających się w pięciu bibliotekach pedagogicznych w Toruniu, Warszawie, Katowicach, Białymstoku, Łódź

Cel V: Zwiększenie prestiżu społecznego zawodu bibliotekarza

Cel szczegółowy V.1: Działanie na rzecz upowszechnienia nowego wizerunku zawodu bibliotekarza

Konkurs Bibliotekarz Roku 2011.

Konkurs przebiegał dwuetapowo. Po wytypowaniu Bibliotekarzy Roku w poszczególnych okręgach (etap I), laureaci wzięli udział w plebiscycie – głosowanie odbywało się w portalu sbp.pl (etap II). Zwycięzcą konkursu została Małgorzata Kępka z okręgu śląskiego, st. kustosz, dyrektor Gminnej Biblioteki Publicznej w Koszarawie.

Cel szczegółowy przekrojowy: Zwiększenie znaczenia SBP w działaniu na rzecz integracji środowiska bibliotekarskiego i wzmocnienia pozycji zawodu bibliotekarza.

Kreowanie atrakcyjnego wizerunku Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich dla dotychczasowych i potencjalnych członków organizacji oraz bibliotek i innych instytucji. Opracowano także program ulg i bonusów dla członków SBP oraz regulamin jego wdrażania w 2013 roku.

Inne formy aktywności Zarządu Głównego

- Działalność Biura ZG

W ramach swoich zadań Biuro prowadziło: obsługę administracyjną władz SBP, zarządów okręgów i oddziałów, sekcji, komisji; obsługę finansowo-księgową działalności statutowej i gospodarczej SBP; organizację konferencji, seminariów, warsztatów afiliowanych przez Zarząd Główny oraz poszczególne jego ogniwa; obsługę portalu sbp.pl. W zakresie upowszechniania wiedzy o działalności Stowarzyszenia, Biuro zredagowało „Biuletyn Informacyjny ZG SBP” nr 1-2 oraz „Newsletter”, bieżące informacje o działalności Stowarzyszenia prezentowane były także na portalu sbp.pl oraz w „Przeglądzie Bibliotecznym” i „Bibliotekarzu” Biuro prowadziło regularną dystrybucję książek i czasopism, a także kolportaż materiałów informacyjnych SBP (ulotki, plakaty, oferta wydawnicza) oraz plakatów Światowego Dnia Książki i Praw Autorskich. Bardzo ważnym elementem pracy Biura stało się pozyskiwanie środków na działalność Stowarzyszenia poprzez aplikacje do różnych programów. W 2012 uzyskano środki z MKiDN na: serwis Bibliofilm, dodatek Świat Książki Dziecięcej w „Poradniku Bibliotekarza”, organizację II Salonu Bibliotek podczas XXI Targów Książki Historycznej, Jubileusz 90. SBP, realizację konkursu „Bibliotekarz Roku”. Doprowadzono także do podpisania kolejnej umowy z FRSI na realizację działań zwiększających potencjał Stowarzyszenia. Pozyskano grant z Narodowego Instytutu Audiowizualnego na kontynuację digitalizacji wydawnictw SBP. Ze środków MPiPS, w ramach programu Fundusz Inicjatyw Obywatelskich uzyskano dotację na rozbudowę bazy członków, przeprowadzenie serii warsztatów oraz na konferencję z cyklu: Automatyzacja bibliotek publicznych. Wydawnictwo SBP pozyskało wsparcie z uczelni na wydanie wielu pozycji. Podpisano umowy partnerskie z firmami Aleph, Sokrates i MPLC oraz szereg umów barterowych.

- Partnerstwo SBP w projekcie „Biblioteka na to czeka”

SBP podpisało umowę z Instytutem Pamięci Narodowej, na mocy której przekazano kilka tysięcy książek historycznych do bibliotek publicznych. W akcję zaangażowane też były biblioteki wojewódzkie.

- SBP w Szkole Reprezentacji NGO (Marzena Przybysz)